

RANGER SURVIVAL CLUB

MASKOWANIE

INSTRUKCJA SKRÓCONA

Zatwierdzam Instrukcję Skróconą Maskowania do stosowania w Stowarzyszeniu Ranger Survival Club.

Za Zarząd Stowarzyszenia

(-)
Grzegorz Miszkiewicz

(-)
Marcin Morawski

(-)
Krzysztof Kaluża

WPROWADZENIE

Maskowanie opiera się na złudzeniach. Jego ideą jest to, aby stworzyć u nieprzyjaciela złudzenie, że zamaskowany obiekt nie istnieje w ogóle, albo że jest czymś innym niż w rzeczywistości. Ponieważ człowiek odbiera bodźce wszystkimi zmysłami, dobry kamuflaż powinien dotyczyć wszystkich ludzkich zmysłów – wzroku, słuchu, węchu i dotyku.

Oczywiście najważniejszy jest wzrok - dlatego maskowanie dotyczy przede wszystkim tego zmysłu. Człowiek rozpoznaje przedmioty wzrokiem po kształcie, kolorze i ruchu. Samo spostrzeżenie jakiegoś przedmiotu nie oznacza jeszcze jego rozpoznania. Można bowiem spostrzec podłużny kształt, ale nie rozpoznać w nim ludzkiej ręki. Głównym elementem mechanizmu rozpoznawania i identyfikacji elementów świata otaczającego jest kształt. To dzięki identyfikacji kształtów wiemy, że widzimy człowieka, karabin, czołg. Zaburzenie postrzegania kształtów i rozbicie ich zwartości powinno być więc najważniejszym sposobem kamuflowania. Zniekształcanie postrzegania kształtu może być osiągnięte na dwa sposoby - poprzez zastosowanie odpowiedniego wzoru na powierzchni przedmiotu, oraz dzięki dołączeniu elementów, które deformują kształt przedmiotu.

Tygrys jest idealnym przykładem kamuflażu polegającego na rozbijaniu kształtu obiektu. Jego sierść pokryta jest żółto-czarnymi pręgami. Ponieważ zwierzęta, na które poluje nie widzą kolorów, a teren polowania pełny jest podłużnych, pionowych pasów (traw i gałęzi), skradający tygrys jest praktycznie niewidoczny dla swojej zdobyczy.

Nie mniej ważny jest słuch – w nocy staje się nawet podstawowym sposobem obserwowania otoczenia. Dlatego konieczne jest jak najściślejsze przestrzeganie przez żołnierza dyscypliny dźwiękowej – polegającej na ograniczeniu jakichkolwiek dźwięków i całkowitej eliminacji dźwięków nienaturalnych, jednoznacznie kojarzonych przez nieprzyjaciela z działalnością człowieka (np. przeładowania broni).

Węch jest niedocenianym zmysłem, ponieważ życie w warunkach cywilizacji spowodowało jego znaczne przytępienie. Tym niemniej po dłuższym przebywaniu w naturalnym otoczeniu węch wyostża się i pozwala na wykrycie nawet śladowych zapachów – gotowanego jedzenia, prochu, dymu, smarów i paliw.

Poniższa instrukcja w sposób maksymalnie skrócony przedstawia zasady maskowania pojedynczego żołnierza, pododdziałów, pojazdów wojskowych oraz pozycji bojowych i baz.

MASKOWANIE POJEDYNCZEGO ŻOŁNIERZA

I. Przed wymarszem

Nałóż na twarz maskujące barwy. Pamiętaj o dokładnym pokryciu całej odkrytej skóry, zwróć uwagę na to, że w czasie przyszłych działań może odsłonić się jej więcej niż podczas przygotowania (rozpięcie kołnierza, poluznienie szalika, odsłonięcie czoła itp.); pamiętaj o pomalowaniu warg, skóry szyi, karku i uszu oraz za uszami. Jeżeli używasz gotowych szminek maskujących postępuj według następującego schematu:

- masz jeden kolor – pomaluj szerokie pasy, zwracając uwagę, aby przebiegały przez wystające części twarzy (nos, broda, kości policzkowe) tak, aby były one ciemniejsze
- masz dwa kolory – pomiędzy pasy jak powyżej wykonane ciemniejszą barwą nałóż jaśniejszą
- masz więcej kolorów – obszary między pasami pokryj różnymi kolorami

Pamiętaj, aby wzór był wyraźny a plamy stosunkowo duże – gdy się spocisz szminki rozmyją się i drobne plamy zleją się w jeden kolor. Kolorystyka musi być jasna – unikaj sytuacji, w której (po zatarciu wzoru) cała twarz będzie czarna lub ciemnobrązowa. W okresie wiosna - wczesna jesień powinien dominować kolor jasnozielony, w okresie późna jesień – przedwiosnie powinien dominować kolor jasnobrązowy, z domieszką

ciemnooliwkowego (angielska nazwa „loam”). W okolicy oczu pozostaw nieregularną jasną plamkę – żeby białka oczu nie odcinały się zbyt wyraźnie od ciemnego tła pomalowanej twarzy.

Jeżeli nie masz gotowych szminek możesz użyć barwników naturalnych:

- sadzy zmieszanej z tłuszczem (masłem, wazeliną, kremem)
- rozartych liści i traw albo papki z rozgotowanej kory dębu zmieszanych z tłuszczem – unikaj roślin powodujących podrażnienia skóry!
- pyłu skalnego zmieszanego z tłuszczem

Nie używaj do maskowania skóry błota, które może zawierać szkodliwe bakterie, grzyby i pasożyty.

możesz też okleić broń taśmą samoprzylepną we wzór maskujący albo kawałkami taśmy izolacyjnej w barwach zielonym, brązowym i czarnym (w tym wypadku kawałki taśmy muszą być małe a wzór w miarę nieregularny

Zamaskuj hełm kawałkami siatki maskującej oraz tkaniny jutowej, mocując je do siatki lub pokrowca. Kształt hełmu jest jednoznacznie rozpoznawalny i nie występuje w przyrodzie, dlatego konieczne jest jego całkowite zniekształcenie; pamiętaj przy tym, aby elementy maskujące nie przesłaniały pola widzenia.

Maskowanie hełmu przy pomocy pasków juty

Zamaskuj oporządzenie kawałkami siatki maskującej lub przygotowanymi wcześniej pokrowcami – szczególnie zwróć uwagę na elementy duże i nie mające na sobie wzoru kamuflażu (torba maski przeciwgazowej, zasobnik saperki, chlebak); kawałki siatki maskującej z tworzywa sztucznego imitującej liście możesz też zawiesić na szelkach oporządzenia na ramionach w ten sposób aby zatarty kształt ramion oraz maskowały plecy.

Twarz można również zamaskować odpowiednią maską z tkaniny. może to być:

- przygotowana wcześniej maska z cienkiej tkaniny bawełnianej lub lnianej z otworami na oczy i wentylacyjną szczeliną na nos (jak np. maski od rosyjskich strojów maskujących)
- cienka chustka bawełniana lub kawałek zafarbowanej na zielono gazy, która umożliwi obserwację pomimo zasłonięcia nią oczu
- siatka typu sorbo lub zafarbowana na zielono bawełniana firanka
- kominiarka

Pamiętaj, że używanie tekstylnych masek na twarz utrudnia w znacznym stopniu odprowadzanie ciepła z organizmu i podczas dużego wysiłku albo w dni upalne może spowodować przegrzanie!

Zamaskuj ręce i dłonie. Opuść rękawy bluzy mundurowej i przygotuj rękawiczki – najlepiej uszyte z takiej samej tkaniny jak cały mundur, ewentualnie w innym kamuflażu, oliwkowozielone lub brązowe (unikaj czarnych). Możesz odciąć końcówkę palca wskazującego tej rękawiczki, z której ręki strzelasz. Nie maluj rąk szminkami maskującymi, farba od razu się zetrze.

Zamaskuj regularne kształty broni, oporządzenia i wyposażenia. Zawsze zadbaj o maskowanie broni:

- jeżeli zgodzi się na to dowódca, pomaluj broń w odpowiedni wzór kamuflażu; użyj matowych farb w aerozolu, akrylowych farb modelarskich lub innych farb (efekt matowy osiągniesz dodając do farby talku); maluj przy użyciu aerografu albo nakładaj farbę kawałkiem gąbki wyciskając z niej wcześniej nadmiar farby – efektem będzie rozmycie granic plam; stosuj niewielkie plamy lub wąskie pasy, dobierając kolory odpowiednie do pory roku i specyfiki terenu (uniwersalny kamuflaż osiągniesz stosując barwy jak w swoim mundurze polowym)

- owiń nieruchome elementy broni kawałkami tkaniny lub juty, umocuj tasiemkami, taśmą samoprzylepną lub sznurkiem konopnym albo jutowym – pamiętaj, aby nie przesłaniać przyrządów celowniczych, linii celowania, okna wyrzutnika, dźwigni i przycisków, zamka, języka spustowego

Zwróć uwagę na całość maskowania swojej sylwetki – pracuj w parze z kolegą, wzajemnie sprawdzajcie i uzupełniajcie swoje maskowanie. Pamiętaj o schowaniu wszystkiego co błyszczy i zwraca uwagę (złote łańcuszki, zegarki, obrączki). Posmaruj pastą do butów skórę obuwia i świeżą pastę posyp cienką warstwą ziemi, pyłu lub piasku. Jeśli trzeba będzie zacierać ślady podeszew butów, nałóż na buty jutowe worki i zawiąż nad cholewkami.

Przygotuj elastyczne taśmy do przymocowania roślinności (na ręce powyżej łokci oraz na nogi na łydki). Sprawdź, czy wyposażenie nie hałasuje podczas ruchu – podskocz kilka razy. Zamocuj mocno luźne elementy, wypchaj puste przestrzenie watą lub zapasową odzieżą (skarpetami). Zwróć uwagę na naszywki – zamaskuj je opaskami z tkaniny mundurowej lub siatką maskującą.

*Sylwetka zamaskowana
materiałem sztucznym*

Zamaskuj sylwetkę naturalną roślinnością. Jeżeli teren działania jest identyczny z bazą, zrób to w bazie, jeśli nie – dopiero na początku działań. Zawsze dobieraj tylko taką roślinność, która rośnie na terenie działania i dokładnie wkomponuj swoje maskowanie w najbliższe otoczenie. Pamiętaj:

- dobieraj roślinność z tej wysokości na której rośnie (na kapelusz liście krzewów, na nogi trawę)
- zachowaj naturalne położenie liści (trzcina pionowo, gałęzie świerkowe poziomo)
- wybieraj rośliny sucholubne, o skórzastych i twardych liściach, iglaste (wolniej więdną)
- w miarę możliwości używaj jak największych kawałków gałęzi (wolniej więdną)
- zamocuj elementy roślinności na nogach, szelkach oporządzenia (tak aby wystawały poza obręb sylwetki powyżej ramion), kapeluszu, czapce (jeśli używasz czapki BDU, zadbaj zawczasu o elastyczną opaskę) lub hełmie
- nie przesłaniaj sobie pola widzenia elementami roślinności
- nie przesadzaj z ilością roślin, jeśli zadaniem jest patrol – „żywy krzak” nie może się cicho i skrycie poruszać
- jeśli zadaniem jest zasadzka lub obserwacja maskowanie roślinnością powinno być zupełne – nie wycinaj jednak roślinności z miejsca zasadzki lub posterunku
- nie używaj roślinności toksycznej, parzącej i koleczastej (pokrzyw, barszczu, ostu)
- nie używaj kwiatów ani liści o jaskrawych i rzucających się w oczy kolorach i kształtach

II. Podczas działań

Uzupełniaj i modyfikuj maskowanie zależnie od zmian otoczenia. Zmieniaj elementy roślinne po zmianie terenu w którym działasz (np. po przejściu z boru sosnowego na podmokłą łąkę). Wymieniaj te,

który zwiędną i opadną. Uzupełniaj maskowanie twarzy, jeśli szminki zetrą się lub spłyną z potem. Poprawiaj maskowanie broni, jeżeli fragmenty tkaniny poluźnią się lub zmienią położenie.

Zachowaj ciszę.

- Nie rozmawiaj. Znaki i sygnały dowodzenia przekazuj przy pomocy rąk i dłoni (zobacz podręcznik „Znaki i sygnały”). Jeżeli konieczne jest przekazanie informacji głosem, mów szeptem.
- Wyłącz sygnalizację dźwiękiem we wszystkich urządzeniach elektronicznych (zegarkach, radiostacjach, telefonach, czujnikach). Używaj zestawów słuchawkowych w radiostacjach.
- Idź tak, aby wywoływać jak najmniej hałasu. Omijaj zwisające gałęzie i krzaki a nie przedzieraj się przez nie. Stawiaj stopy powoli na pięcie, delikatnie rozgarniając liście i poszycie, przenoś powoli ciężar na palce. Wysoko podnoś stopy w marszu, aby nie zahaczać nimi o gałęzie i trawy. Patrz gdzie stawiasz stopę, unikaj suchych gałęzi i liści. Miejsca, których nie da się przebyć bezszelestnie przechodź korzystając z szumu powiewów wiatru.
- Nie rób równych, regularnych kroków, miarowy tupot jest słyszalny i łatwo rozpoznawany. Stąpaj powoli i nierówno – kilka kroków szybszych, chwila przerwy, kolejne wolne i tak dalej.
- Unikaj klikania plastikowymi sprzączkami, głośniego otwierania zapieć z taśmy velcro (rzepów), zatrzasków, zamków błyskawicznych.
- Nie baw się bez potrzeby elementami broni i wyposażenia – nie ruszaj dźwigni bezpiecznika, nie przeładuj broni, nie odłączaj magazynków.

Maszerując w nocy zachowaj ścisłą dyscyplinę światła.

- Nie używaj latarek do oświetlenia drogi.
- Używając światła (sprawdzając mapę, rysując szkic, pisząc) lub urządzeń elektronicznych z podświetlanym wyświetlaczem (GPS, radiostacji, przenośnych komputerów) przykrywaj osobę pracującą płachtą tkaniny (poncho, pałatką) – zwróć uwagę, aby na zewnątrz nie przedostawała się żadne światło.
- Nie używaj ognia i nie pal papierosów.
- Do sygnalizacji używaj światła błękitnego o najmniejszym możliwym natężeniu (latarki ze słabymi bateriami, światła chemicznego, błękitnej diody LED o słabym świetle).

Pamiętaj, że ruch demaskuje.

- Jeśli nie musisz, nie śpiesz się – szybki ruch powoduje zbędny hałas i zwraca uwagę.
- Poruszaj się od cienia do cienia, zanim zaczniesz ruch znajdź miejsce, w którym się zatrzymasz.
- Unikaj wystawiania swojej sylwetki na tle nieba lub kontrastowych płaszczyzn. Nie chodź grzbietami wzniesień, uważaj na stokach pokrytych rzadkim lasem bez poszycia.
- Uważaj szczególnie w słoneczny dzień o świetle i wieczorem, gdy słońce jest bardzo nisko – postacie rzucają wtedy wielkie cienie i są doskonale widoczne podświetlone prawie poziomo.
- Nie wyglądaj nad osłoną, wychyl się nisko z boku.
- Zawsze staraj się jak najbardziej zmniejszyć swoją sylwetkę, zatrzymując się ukłęknij, a w dłuższym postoju połóż się.
- Zatrzymując się kryj swoją sylwetkę wpisując się w kontury elementów krajobrazu – pni drzew, kamieni, krzaków. Stawaj lub klękaj obok lub za nimi. Nie zatrzymuj się w otwartej przestrzeni.

Uważaj na zapachy.

- Nie używaj silnie pachnących kosmetyków (wody kolońskiej, dezodorantów, mydła, talku). Uważaj na zapach środka odstraszającego insekty – wybierz środek wojskowy lub taki, który jak najmniej pachnie.
- Nie pal tytoniu ani innych używek.
- Nie gotuj długo jedzenia, unikaj potraw, które mają silny zapach. Unikaj gotowania o świetle i o zmierzchu, wtedy zapachy roznoszą się najsilniej.
- Ostrożnie stosuj środki chemiczne o silnym zapachu (smary do broni, rozpuszczalniki, pastę do butów itp.).
- Zachowuj higienę osobistą – zapach spoconego i brudnego człowieka jest tak samo mocny i tak samo rozpoznawalny jak inne zapachy. Używaj szarego mydła i bezzapachowych dezodorantów.

Nie zostawiaj śladów.

- Nie chodź po miękkim i wilgotnym gruncie.
- Nie łam gałęzi i traw.
- Jeśli nie musisz, nie zbieraj owoców, runa leśnego, grzybów.
- Staraj się jak najdelikatniej chodzić po trawie, rozsuwaj źdźbła zanim staniesz.
- Jeśli trzeba, zacieraj swój ślad.
- Nie zostawiaj żadnych śmieci. Wszystko zabieraj ze sobą.
- Odchody zakopuj lub zabieraj ze sobą. O ile kał już po kilku dniach będzie trudny do rozpoznania jako pochodzący od człowieka, o tyle kawałki papieru toaletowego będą widoczne przez wiele tygodni.
- Jak najmniej zmieniaj otoczenie. Nie buduj niczego jeśli nie musisz. Schronienie, baza, okop, pozycja – wszystko to pozostanie i zdemaskuje twoją obecność.

MASKOWANIE POJAZDU

Pojazdy są najczęściej pomalowane w uniwersalny wzór maskujący. Jeżeli pojazd nie jest pomalowany w kamuflaż, lub kamuflaż nie odpowiada terenowi, na którym ma on działać, należy uzupełnić malowanie we własnym zakresie. Do malowania używa się farb matowych (efekt matowy uzyskasz dodając do zwykłej farby talku lub mleka w proszku). Kolory powinny być w miarę ciemne i niejaskrawe. W terenie leśnym najlepiej sprawdza się wzór składający się z podłużnych, nieregularnych pasów w kolorach ciemnej zieleni, oliwkowej zieleni, czerni i ciemnego beżu.

Samochód Żuk pomalowany w standardowy wzór kamuflażu leśnego

W braku farb gotowych możesz użyć farb improwizowanych. Tego rodzaju farby sprawdzają się także, jeśli konieczne jest dostosowanie maskowania techniki wojskowej do specyficznej kolorystyki terenu (np. charakterystyczne czerwone gleby, gliniaste pola, teren pozbawiony roślinności i pokryty błotem i gliną). W podobny sposób można przygotować siatki maskujące do maskowania na terenach bez roślinności – należy je pokryć przygotowaną wcześniej mieszanką. Pamiętaj, że farby improwizowane wydzielają silny zapach – mydła, oleju i benzyny!

Farby improwizowane

składniki	przygotowanie	kolor	wykończenie
ziemia, mydło, woda, sadza, parafina	zmieszaj sadzę z parafiną, dodaj 30 litrów wody i 2 kostki mydła, wymieszaj z ziemią	ciemny szary	gładkie, bez połysku
olej, glina, woda, benzyna, ziemia	zmieszaj 7,5 litra wody z 4 litrami oleju i ok. 4 litrami gliny, dodaj ziemię, rozcieńcz benzyną lub wodą	zależy od koloru ziemi	błyszczący na metalu, na innych matowy
olej, glina, mydło, woda, ziemia	zmieszaj 1 kostkę mydła z 11 litrami wody, dodaj 4 litry oleju, zmieszaj z ok. 4 litrami gliny i dodaj ziemię do uzyskania żądanej barwy	zależy od koloru ziemi	błyszczący na metalu, na innych matowy

UWAGA: Dodaj mleka skondensowanego (w proszku) lub jajek w celu uzyskania zwiększonej lepkości farby

Dodatkowo pojazdy możesz zamaskować siatką maskującą, zawieszając ją w grubych warstwach i mocując do elementów nadwozia. Lepiej używać siatki z przymocowanymi „lišćmi” z tworzywa sztucznego (zachowują kształt pomimo ich zamoczenia i pobrudzenia). Pamiętaj, aby kawałki siatki nie przeszkadzały w ruchu pojazdu, wysiadaniu i wsiadaniu oraz nie przesłaniały widoczności. Można też przymocować fragmenty roślinności – szczególnie do zamaskowania dachu pojazdu.

Podczas postoju pojazd musi zostać zamaskowany dokładnie. W tym celu:

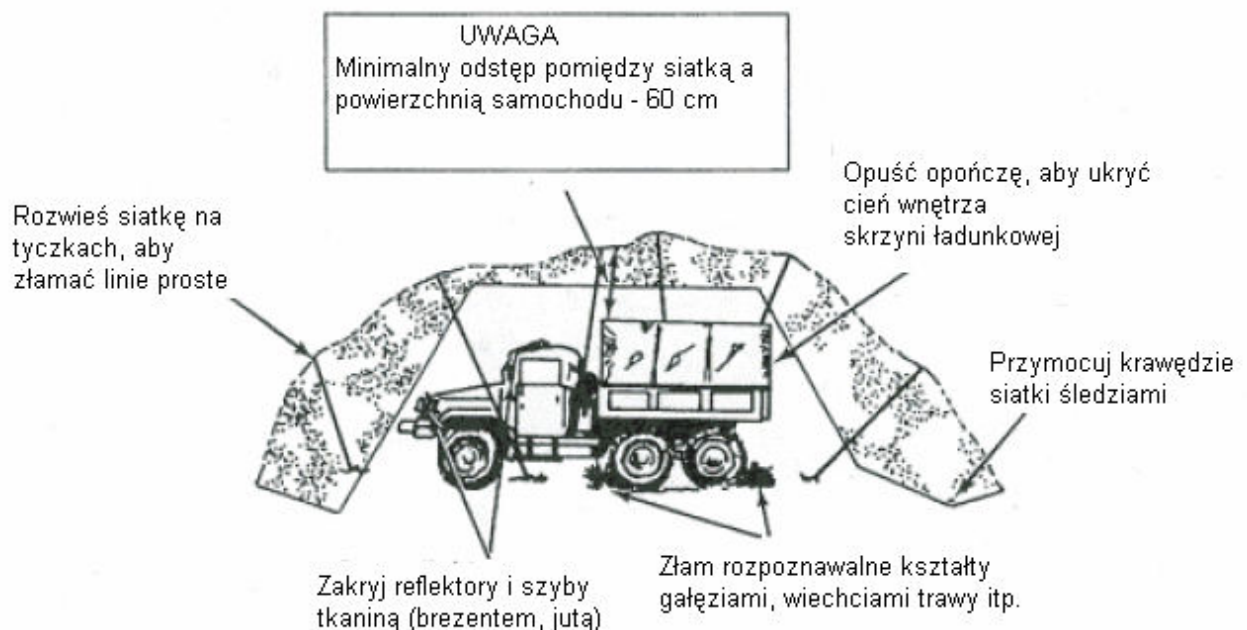
- wybierz odpowiednie miejsce postoju – pod gęstymi koronami drzew, w kępie gęstych krzaków, wśród stogów siana, w zagłębieniu terenu, w cieniu obiektów terenowych

- zamaskuj szyby, reflektory i światła pojazdu kawałkami tkaniny (np. brezentu), tak, aby nie błyszczały w słońcu
- zamaskuj cienie pod podwoziem oraz kształt kół przy pomocy masek z tkaniny (np. brezentu, juty), wiechci trawy, słomy, wiązanek gałęzi, krzaków

Prawidłowe i nieprawidłowe wykorzystanie cienia do zamaskowania pojazdu

- zamknij drzwi i włazy i opuść oponę, aby uniknąć kontrastowych cieni wnętrza pojazdu
- rozwiń siatki maskujące nad pojazdem - wykorzystaj tyczki i podpory oraz odciąg i śledzie; siatka nie może w żadnym miejscu stykać się karoserią pojazdu i odwzorowywać jego kształtu; minimalna odległość pomiędzy siatką a karoserią nie powinna być mniejsza niż 60 cm; pamiętaj aby zwieszała się luźno, bez linii prostych oraz charakterystycznych półkolistych („namiotowych”) kształtów
- siatki możesz uzupełnić roślinnością, ale pamiętaj o tym, żeby uzupełniać ją w miarę wędnięcia; bardziej wskazane jest wykorzystywanie roślinności zeschniętej
- pamiętaj o tym, żeby maskowanie pojazdu umożliwiało szybkie odjechanie z miejsca parkowania
- zamaskuj dokładnie ślady pojazdu prowadzące do miejsca parkowania;

POZYCJE BOJOWE, BAZY, POSTERUNKI OBERWACYJNE

Budując pozycję, bazę lub posterunek stosuj uniwersalne zasady maskowania:

- jeżeli kopiesz, usuwaj ziemię z dala od miejsca budowy; piasek lub ziemia z wykopu ma inny kolor niż te leżące dłuższy czas na powierzchni
- zapamiętaj wygląd powierzchni przed rozpoczęciem budowy i postaraj się później go odtworzyć (w miarę możliwości wytnij darń, zbierz suche liście, gałęzie, krzaki)
- jako dachu schronienia użyj płachty lub poncho aby ukryć cień wykopu i zamaskować ruch (chyba, że wykorzystujesz stały dach z kory lub darni)
- nad dachem wykorzystaj siatki maskujące oraz elementy roślinności – pamiętaj, że siatka jest elementem sztucznym i rozpoznawalnym z bliska
- zamaskuj wejście i inne otwory siatką maskującą lub jutą
- im mniej elementów sztucznych, tym lepiej – z daleka siatki maskującej nikt nie zauważy, ale co, jeśli stanie o trzy kroki od posterunku?
- w miarę możliwości wykorzystuj rosnącą roślinność; jeśli musisz używać roślinności ściętej, wycinaj całe drzewka lub duże gałęzie, raczej iglaste niż liściaste, staraj się używać roślin rosnących na słońcu i w suchej glebie oraz o twardych, skórzastych liściach; również rośliny wycięte po opadach lub po rosie dłużej pozostaną świeże
- do obserwacji używaj peryskopów lub lornetek nożycowych; jeśli nie jest to możliwe, pozostaw jedynie wąskie otwory, wyglądające na naturalne; pamiętaj o osłonie optyki przed odbłaskami słońca
- po zakończeniu pracy – jeżeli jest to możliwe – dokładnie obejrzyj budowlę od strony, z której spodziewasz się nieprzyjaciela; zwróć uwagę na przesuwanie się słońca i cienia w ciągu dnia

Prawidłowo zamaskowana pozycja bojowa

MASKOWANIE W WARUNKACH SZCZEGÓLNYCH

I. Zima

W zimie dominującym kolorem maskowania jest biały. Zwracaj zawsze uwagę, ile bieli znajduje się w terenie, w którym działasz i dostosowuj do tego maskowanie. Żołnierz wykorzystuje do maskowania białe elementy stroju (standardowo kurtkę i spodnie) nakładane na mundur polowy. Doraźnie można do maskowania wykorzystywać dowolną białą odzież (fartuchy, bluzy) oraz narzutki z białej tkaniny (prześcieradeł, obrusów).

W maskowaniu indywidualnym pamiętaj:

- jeśli śniegu jest bardzo mało (płaty, szron) używaj standardowego maskowania leśnego
- jeśli śnieg leży na ziemi, lecz drzewa są nieośnieżone używaj białych spodni i kurtki w kamuflażu leśnym
- jeśli drzewa są także pokryte śniegiem używaj pełnego białego stroju maskującego
- możesz zawczasu przymocować do białego stroju pętelki z taśmy gumowej i w razie potrzeby mocować pęczki włókien juty – w kolorze naturalnym (gdy spod śniegu wystają suche trawy, trzciny), brązowym (gałęzie bez liści) lub zielonym (las iglasty)
- możesz też pomalować biały strój w nieregularne zielone lub brązowe plamy (maźnięcia kresek)

- maskuj również twarz – jeśli używasz pełnego białego stroju pomaluj twarz białą szminką (możesz użyć maści cynkowej zmieszanej z kremem) i jeden - dwa cienkie ciemnozielone pasy; jeśli nie masz białej szminki, nałóż tylko ciemne pasy
- zawsze zacieraj ślady

W maskowaniu pojazdu:

- do malowania używaj wapna lub farb klejowych
- dostosuj wielkość plam i rozmiar powierzchni pokrytej bielą do ilości śniegu w otoczeniu
- przy pełnej pokrywie śnieżnej maluj pojazdy na białą ze spora ilością cienkich mocno wijących się linii w kolorze czarnym lub ciemnozielonym (tzw. „makaron”)
- podczas postoju wykorzystuj płachty białej tkaniny, specjalne białe siatki maskujące, maski pionowe w postaci ścian ze śniegu, siatki maskujące i płaty tkaniny pokryte śniegiem; dokładnie maskuj cienie
- zwracaj uwagę na ślady kół (gaśienic) oraz wszelkiego rodzaju wykopy (kontrastowy cień we wgłębieniach sprawia, że są one o wiele bardziej widoczne niż w innych porach roku)

W maskowaniu pozycji, baz i posterunków:

- pokrywaj całe budowle śniegiem lub buduj je w formie jam śnieżnych
- od strony nieprzyjaciela nie naruszaj pokrywy śnieżnej, wkopuj się w głąb od strony przeciwnej
- podczas pracy staraj się nie zrzucić śniegu z gałęzi drzew rosnących w pobliżu obiektu
- wykorzystuj białe siatki maskujące i białą tkaninę do dodatkowego maskowania
- zacieraj ślady pracy przy budowli
- postaraj się zamaskować drogi podejścia i odejścia do obiektu (szczególnie przed obserwacją z powietrza)
- w miarę możliwości wykonuj prace przed opadami śniegu – świeży śnieg zamaskuje obiekt i ślady pracy przy nim

II. Teren zurbanizowany

Dopasuj maskowanie do terenu – inne będzie wymagane w pełnej parków i ogrodów dzielnicy willowej, inne w centrum miasta z budynkami z betonu, szkła i aluminium, inne w całkowicie zrujnowanych gęsto zabudowanych dzielnicach starych miast.

W maskowaniu indywidualnym:

- używaj munduru w kamuflażu miejskim (biało-szaro-czarnym) albo jednolitym szarym (doraźnie można przełożyć mundury połowe BDU na lewą stronę)
  - w razie potrzeby możesz wykorzystać dodatkowe narzutki lub peleryny z tkaniny w odpowiedniej kolorystyce lub pomalowanej odpowiednimi farbami
  - nie używaj roślinności, zamiast niej wykorzystuj jute
  - do malowania twarzy używaj szminki czarnej oraz szarej (szarozielonej)
- W maskowaniu pojazdów i techniki wojskowej:
- maluj sprzęt improwizowanymi farbami, jako składników zamiast ziemi używając pyłu ceglanego, wapiennego, betonowego oraz sadzy
  - nasączaj takimi farbami także siatki maskujące
  - podczas postoju używaj do maskowania istniejących ruin i obiektów, wykorzystuj maksymalnie przedmioty występujące w otoczeniu (blachy, pape, deski, płoty kawałki muru itp.)

W maskowaniu pozycji, baz i posterunków:

- wykorzystuj obiekty terenu (piwnice, grobowce, ruiny, budowle)
- wykonuj w otoczeniu wiele fałszywych otworów obserwacyjnych lub strzelniczych (unikaj sytuacji, w której strzelasz przez jedyną dziurę w dachu lub ścianie)
- cofnij swoją pozycję w głąb pomieszczenia, aby schować się cieniu i ukryć płomień wylotowy
- zamaskuj kurz powstający przy strzelaniu polewając podłogę wodą lub używając mokrych koców
- maskuj obiekt przy użyciu przedmiotów występujących w otoczeniu (blach, dachówek, desek, cegieł itp.)

ZALECANE POZIOMY MASKOWANIA INDYWIDUALNEGO

Poziom	Kiedy	Maskowanie
A	warta, posterunek kontrolny, działania porządkowe i ochronne na terenie własnym i okupowanym (konwój, patrol zmotoryzowany, operacja o charakterze policyjnym)	mundur polowy
B	Patrol pieszy, kontakt z nplem mało prawdopodobny	+ szminki maskujące, maskowanie broni i oporzędzenia materiałem sztucznym
C	Działanie na zapleczu npla, kontakt prawdopodobny	+ roślinność
D	Kontakt pewny (napad, zasadzka)	pełne maskowanie całej sylwetki, broni i oporzędzenia materiałem sztucznym i roślinnością

ZALECANE WYPOSAŻENIE MASKUJĄCE

ŻOŁNIERZ

szminki maskujące (min. 2 kolory)
 szalik lub chustka
 rękawiczki
 indywidualna siatka maskująca lub kawałek siatki 2 x 1 m
 poncho (pałatka)
 pasy tkaniny lub juty do maskowania broni i oporzędzenia
 opaski z taśmy gumowej do mocowania roślinności
 sznurek konopny, jutowy lub bawełniany (zielony, brązowy)
 zimą: biały strój maskujący, biały szalik, biała szminka lub kominiarka, biała tkanina do maskowania broni, oporzędzenia, plecaka i pozycji

POJAZD

siatka maskująca
 minimum 4 tyczki, 8 śledzi, 10 szpil
 sznurek na odciążu
 płyty tkaniny do zakrycia szyb, reflektorów, tablic
 zimą: biała farba klejowa + pędzel